

Notat

Genåbning af Danmark – Q&A Arbejdspladsens sundheds- og arbejdsmiljøforhold spørgsmål ved gradvis tilbagevenden til arbejdspladsen

Version 12.05.2020

En genåbning af virksomheden og medarbejdernes tilbagevenden til arbejdspladsen efter eksempelvis i en periode at have arbejdet hjemmefra eller have været hjemsendt i henhold til lønkompositionsordningen rejser en række spørgsmål i relation til såvel arbejdspladsforholdene som medarbejderforholdene.

I denne Q/A om arbejdspladsforhold er fokus på [Sundhedsstyrelsens anbefalinger](#) og disses udmøntning i retningslinjer for arbejdspladserne. Spørgsmål af HR-mæssig og ansættelsesretlig karakter, som f.eks. om håndtering af sårbare grupper og sygdomsramte medarbejdere, besvares i [Notat om genåbning - ansættelsesret](#)

Spørgsmål om arbejdspladsens arbejdsmiljøforhold besvares også. Det altovervejende svar på spørgsmål herom er dog, at arbejdsmiljølovgivningens regler gælder uforandret og at man ifald udfordringer med det kan kontakte [Dansk Erhverv Arbejdsmiljø](#).

Der henvises flere steder til de af myndighederne udmøntede [retningslinjer til forskellige brancher](#). Disse retningslinjer revideres i forlængelse af revisioner af Sundhedsstyrelsens anbefalinger – det sker dog med en vis forsinkelse, hvorfor skarp opmærksomhed på spørgsmålet om deres aktualitet er tilrådeligt.

Q: Må vi genåbne virksomheden

Virksomheder, der ikke er tvangslukkede, kan genåbne og medarbejderne møde fysisk frem på arbejde. For særligt kontorarbejdspladser har de teknologiske muligheder betydet, at arbejdet har kunne varetages hjemmefra og uden større tab. I disse tilfælde bør hjemmearbejde som hovedregel fortsat opretholdes.

Genåbning skal foregå sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt og virksomheder opfordres til at:

- Planlægge, hvordan de vil understøtte en forsvarlig tilbagevenden til arbejdspladsen med udgangspunkt i sundhedsmyndighedernes retningslinjer.
- I planen at iagttage, hvordan en forsvarlig tilbagevenden til arbejdspladsen kan håndteres med hensyn til at sprede også den evt. medfølgende belastning af den kollektive trafik.

Q: Er vores virksomhed blandt de tvangslukkede

Tvangslukkede virksomheder fremgår af bekendtgørelse. Pr. 11. maj 2020 drejer det sig om følgende:

- Serveringssteder, hvor der serveres mad, drikkevarer eller tobak til indtagelse på salgsstedet. Serveringssteder må dog holde åbent for offentligheden med henblik på at sælge mad og drikkevarer, der ikke indtages på salgsstedet (take-away).
- Steder, hvor der udøves sports- og fritidsaktiviteter, herunder spillehaller, lege- og bade-lande, svømmehaller, træningscentre, teatre og biografteatre, om end disse kan holdes åbent for personer der udøver nødvendig genoptræning.
- Zoologiske haver, akvarier og lignende skal holde udendørsarealer lukket for offentligheden, dog ikke udendørsarealer, hvor publikum transporterer sig i bil.
- Forlystelsesparker, omrejsende tivoler og lignende skal holde deres udendørsarealer lukket for offentligheden.

Tvangslukningen omfatter ikke professionel idræt uden tilskuere eller atleter på højt internationalt niveau, som hovedsageligt lever af indtægter fra deres idræt.

Private (og offentlige) dagtilbud, skoler, uddannelsesinstitutioner og obligatoriske tilbud samt andre institutioner og pasningsordninger på Børne- og Undervisningsministeriets område, der har været lukket, genåbnes gradvist og kontrolleret, når den myndighed, bestyrelse eller person, der har ansvar for dagtilbuddet, skolen, institutionen m.v., ud fra sundhedsmyndighedernes retningslinjer vurderer, at ophold for børn og unge samt elever, kursister og deltagere i det enkelte tilbud er sundhedsmæssigt forsvarligt.

Der indgås og offentliggøres løbende politiske aftaler om genåbning af tvangslukkede virksomheder.

Q: Hvilke krav gælder for lokaler, som offentligheden – kunder og besøgende – har adgang til?

Det stilles først og fremmest krav til afstand, adfærd og hygiejnefaciliteter samt til information herom.

- Der må maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 4 m² gulvareal, hvortil der er offentlig adgang. Gulvarealet opgøres væg til væg uanset inventar m.v.
- Lokalerne skal så vidt muligt indrettes på en sådan måde, at smittefare minimeres, herunder ved at gøre det muligt for kunder og besøgende at holde afstand til hinanden.
- Der skal i eller ved lokalerne opsættes informationsmateriale om, at personer, der har symptomer på covid-19, bør isolere sig i hjemmet, og om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd i det offentlige rum.

- Det skal sikres, at alle medarbejdere og andre personer, der er tilknyttet lokalerne, overholder Sundhedsstyrelsens anbefalinger om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd.
- Der skal så vidt muligt være vand og sæbe eller håndsprit tilgængeligt for kunder og besøgende.
- Medarbejdere og andre personer, der er tilknyttet lokalerne, skal bruge handsker ved salg og anden udlevering af ikke-emballerede fødevarer.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Er der grænser for antallet af personer, der har adgang til lokaler med offentlig adgang?

I tillæg til det generelle krav om, at der maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 4 m² gulvareal, hvortil der er offentlig adgang, har myndighederne udarbejdet en retningslinje for indkøbscentre, arkader, basarer og storcentre, som afhænger yderligere af størrelsen:

- Er størrelsen mellem 0 og 1.999 m² bør maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 4m² indendørs gulvareal, hvortil der er offentligt adgang.
- Er størrelsen mellem 2.000 og 4.999 m² bør maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 8 m² indendørs gulvareal, hvortil der er offentlig adgang.
- Er størrelsen mellem 5.000 og 9.999 m² bør maksimalt tillade adgang for 1 person pr. 10 m² indendørs gulvareal, hvortil der er offentlig adgang.
- Er størrelsen over 10.000 m² bør maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 20 m² indendørs gulvareal, hvortil der er offentlig adgang.

Og til beregningen lyder det: Antallet af tilladte personer i den enkelte kategori vil altid starte med det antal personer der maksimalt tillades i kategorien før – det er således de øvre grænseværdier, der tæller.

Det gælder særligt for Stormagasiner med mindst 3 etager, at de må tillade adgang for personer iht. kategorien før, såfremt de kan fremvise en risikoplan, der indeholder konkrete tiltag for at sikre, at de sundhedsmæssige krav overholdes, herunder hvordan man sikrer optimering af kundeflow gennem hele butikken og afdelingerne, og dermed undgår høj kundedensitet i stueetagen, ved indgange osv.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Hvordan lyder Sundhedsstyrelsens anbefalinger?

Sundhedsstyrelsens anbefalinger fremgår overordnet af opslag, som kan hentes [hér](#). Det drejer sig om følgende:

- Hold afstand og bed andre tage hensyn

- Begræns den fysiske kontakt – undgå f.eks. håndtryk
- Host eller nys i ærmet – ikke i hånden
- Vask hænder tit eller brug håndsprit
- Vær opmærksom på rengøring

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Hvad indebærer krav om afstand?

Afstandskravet er p.t. som følger: Hold mindst 1 meters afstand mellem personer i det offentlige rum; hold dog mindst 2 meters afstand i situationer, hvor der kan være øget risiko for dråbesmitte, eller hvor et forsigtighedsprincip tilsiger et særligt hensyn.

Det fremgår af [bekendtgørelsen](#) om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19 særligt om 'ophold', at befinder flere end 10 personer sig sammen på et offentligt tilgængeligt sted, på en sådan måde, som efter politiets skøn udgør en særlig fare for smitte med covid-19, kan politiet påbyde personerne at forlade stedet. Hvis påbud skønnes ikke at være tilstrækkeligt til at forhindre smittefaren, kan politiet nedlægge forbud mod ophold på steder, hvortil der er almindelig adgang.

Politiets skønsudøvelse skal ske under hensyntagen til Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger vedrørende smittefaren fra covid-19 – og herunder er afstandskravet at regne.

Om afstandskravet kan det i øvrigt iagttages, at afstanden vurderes 'fra næsetip til næsetip', således at der f.eks. ved siddende indretning skal måles fra midten af stolesæder, ikke fra armlæn til armlæn. I mange situationer kan det være lettere at sikre afstandskrav ved siddende indretning. Ved regulering af stående og gående personer kan afstand markeres på væg, bord, gulv eller lignende, f.eks. ved serveringsdisk, indgangspartier, steder med kødannelse m.v.

Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger ses [hér](#).

Q: Hvad indebærer krav om god håndhygiejne?

Håndhygiejne er en effektiv metode til at forebygge kontaktsmitte via genstande, hænder og ansigt. I lokaler med offentlig adgang skal der være let adgang for alle til håndvask med vand og flydende sæbe, samt engangshåndklæder, og hvor der færdes mange mennesker og er mange kontaktpunkter skal der være let adgang til hånddesinfektion.

Sundhedsstyrelsen henleder derudover bl.a. opmærksomheden på, at håndvask og hånddesinfektion er ligeværdige, dog anbefales håndvask altid ved bl.a. synligt snavs på hænder og ved fugtige hænder.

Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger ses [hér](#).

Q: Hvad indebærer krav om rengøring?

Hyppig rengøring af kontaktpunkter er særligt vigtigt. Rengøring med vand og sæbe kan løsne og fjerne snavs og mikroorganismer fra overflader. Almindelig rengøring er i de fleste tilfælde tilstrækkelig, men kan suppleres med efterfølgende desinfektion ud fra et forsigtighedsprincip.

Frekvens af rengøring bør tilpasses aktivitet, således at der sikres hyppig og gentagen rengøring af kontaktflader i lokaler og situationer med mange besøgende og/eller mange berøringer.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at virksomheder identificerer fælles kontaktpunkter med henblik på hyppig og grundig rengøring, som minimum en gang dagligt og oftere ved mange besøgende.

Fælles redskaber og remedier bør rengøres mellem forskellige kunder, brugere, m.v.. Alternativt kan benyttes personlige redskaber eller engangsudstyr. Udstyr, der vanskeligt kan rengøres, bør ikke deles.

Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger ses [hér](#).

Q: Gælder arbejdsmiljølovgivningens regler i tiden med Corona?

Ja.

Kontakt evt. [Dansk Erhverv Arbejdsmiljø](#), hvis I oplever problemer med det.

Q: Gælder arbejdsmiljølovgivningens regler for indretning af hjemmearbejdspladser?

Ja.

Reglerne er nærmere beskrevet i branchevejledning fra BFA Kontor om hjemmearbejdspladser. Du kan finde branchevejledningen i en dansk og engelsk version i følgende links:

Dansk version: [Hjemmearbejdspladser](#)

Engelsk version: [Homeworking](#)

Udover de oplyste forhold kan virksomheder med fordel spørge medarbejderen, hvorvidt forholdene hjemme er forsvarlige og oplyse medarbejdere, der arbejder hjemme, om at de bør:

- variere opgaver og arbejdsstillinger.
- aftale med nærmeste leder, hvilket udstyr man kan og må tage med hjem.

Arbejdstilsynet anbefaler, at *eventuelle gener ved almindeligt kontorarbejde ved borde og på stole, der ikke er beregnede til det, mindskes ved, at man sørger for at skifte mellem forskellige stole eller borde. Det hjælper også at veksle mellem arbejdsopgaver, holde pauser i arbejdet og få bevæget sig i løbet af dagen.*

Q: Gælder arbejdsmiljølovgivningens regler for 11 timers daglig hvileperiode og et ugentligt fridøgn?

Ja.

Man kan dog være opmærksom på, at arbejdsmiljølovgivningens regler om hvil indeholder en force majeure-bestemmelse, som er i brug i forbindelse med COVID-19 pandemien.

Det betyder, at reglerne medarbejdere over 18 år kan fraviges 'i nødvendigt omfang' i virksomheder, der er ekstraordinært arbejdsbelastede på grund af COVID-19 pandemien – dvs. i virksomheder, hvor der som følge af pandemien er en ekstraordinær stor arbejdsmængde eller et ekstraordinært stort sygefravær og denne ubalance ikke kan løses på anden vis.

Arbejdstilsynet understreger, at arbejdet – også i en force majeure-situation – skal tilrettelægges, så de ansatte kan arbejde uden unødigt risiko for deres sikkerhed eller sundhed.

Q: Kan vi forvente besøg fra Arbejdstilsynet?

Ja.

Arbejdstilsynet har som led i genåbningen af Danmark gradvist øget sin tilsynsindsats fra tirsdag den 14. april, hvorefter der vil blive ført tilsyn med følgende brancher:

- Byggepladser
- Det grønne område, fx gartnerier og landbrug
- Vejgodstransport
- Virksomheder omfattet af social dumping-indsatsen

I maj vil tilsynsindsatsen også omfatte skoler, ungdomsuddannelser og daginstitutioner og den vil udvides gradvist i takt med DK's genåbning.

Tilsynet målrettes forebyggelse af ulykker og vejledning om smittespredning.

Arbejdstilsynet oplyser, at tilsynsbesøget vil være tilpasset den særlige situation, som arbejdspladserne står i på grund af Corona-pandemien. Der vil i udgangspunktet ikke blive truffet afgørelser om formelle overtrædelser af arbejdsmiljøloven som f.eks. APV og arbejdsmiljøorganisation. Tilsynet vil så vidt muligt blive gennemført udendørs, og de tilsynsførende vil følge sundhedsmyndighedernes anbefalinger om bl.a. ingen fysisk kontakt, god hygiejne og holden afstand – pressemeddelelsen herom kan ses [hér](#).

Arbejdstilsynets hjemmel til at træffe afgørelser vedr. smitterisiko er begrænset til situationer, hvor arbejdsprocessen eller afledt heraf de forhold, hvorunder arbejdet foregår, rummer en mulighed for sygdomssmitte og det vil i praksis være arbejde hvis indhold er at arbejde med konstaterede smittede personer.

Hvis Arbejdstilsynet varsler afgørelser – også mere generelt – kan [Dansk Erhverv Arbejdsmiljø](#) kontaktes.

Q: Skal sygdom med Covid-19 anmeldes som en arbejdsskade?

En person kan få anerkendt sygdom med Covid-19 som en arbejdsskade, hvis det kan sandsynliggøres, at sygdomsramte har været udsat for en konkret smitte i forbindelse med arbejdet og efterfølgende er blevet syg, eller hvis vedkommende har været udsat for risiko for smitte over en periode i forbindelse med sit arbejde og efterfølgende er blevet syg – der sondres således som vanligt mellem ulykker og erhvervssygdomme.

Hvis man ikke kan pege på én bestemt hændelse eller konkret forøget risiko inden for 5 dage, men sygdomsramte derimod har været i kontakt med Covid-19 smittede personer – eller potentielt smittede personer – i en periode ud over 5 dage, skal arbejdsskademyndighederne behandle anmeldelsen som en erhvervssygdom og det er i denne situation læger og tandlæger, som er pligtige til at anmelde tilfældet.

Hvis det er sandsynliggjort, at sygdommen er opstået i forbindelse med én konkret hændelse eller påvirkning inden for 5 dage, skal arbejdsskademyndighederne behandle sagen som en arbejdsulykkessag og hér er det arbejdsgiver, som har anmeldepligtig.

Man bemærker fokus på, hvorvidt sygdomsramte i forbindelse med sit arbejdet har været i kontakt med (potentielt) Covid-19 smittede personer.

Beskæftigelsesministeriets vejledning om emnet ses [hér](#).

Q: Hvad betyder krav og retningslinjer for arbejdets tilrettelæggelse?

Arbejdsgiver tilrettelægger arbejdet, så der kan sikres afstand mellem medarbejderne f.eks. ved at sprede medarbejderne over flere lokaler (og hjem) eller gennem brug af forskudte arbejdstider. Eksterne og interne fysiske møder søges begrænset og erstattet med digitale mødeløsninger også når det gælder tjenesterejser, kursusaktivitet og tilsvarende.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Hvad betyder krav og retningslinjer for arbejdsstedets indretning?

Arbejdsgiver fastlægger retningslinjer for deltagelse i fysiske møder, brug af mødelokaler, ophold i storrum, brug af kantine mv.

Kantiner indrettes for at sikre tilstrækkelig afstand mellem borde i spiseafdeling og ved evt. betalingsstationer, så der ikke opstår kødannelse. Kan medarbejdere fra flere afdelinger i større virksomheder mødes på tværs, bør der lukkes for siddende spisning.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Hvad betyder krav og retningslinjer for vores adfærd og hygiejne?

Arbejdsgiver skal sikre, at der er vand og sæbe og så vidt muligt håndsprit tilgængeligt for alle ansatte, og tilskynde til, at anbefalingerne om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd overholdes, herunder at personer med symptomer bliver hjemme indtil de har været uden symptomer i 48 timer.

Arbejdsgiver skal udarbejde en instruks om håndtering af personer med symptomer på COVID-19 og om rengøring af disses arbejdsstationer umiddelbart efter identifikation af sygdom.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Må unge under 18 år benytte håndsprit?

Ja.

Pudsigt nok vil en hurtig læsning af arbejdsmiljølovgivningen føre til det modsatte resultat eftersom unge ikke må beskæftiges med eller på anden måde udsættes for påvirkninger fra nærmere angivne stoffer og materialer, og herunder særligt mærkede stoffer og materialer, som også megen håndsprit er det.

Dertil kan fremhæves, at brugen af håndsprit som en hygiejnisk foranstaltning er en generel sundhedsmæssig foranstaltning; hvis håndsprit ikke anvendes som en erhvervsmæssig foranstaltning, det vil sige indgår som middel eller foranstaltning i forbindelse med udførelsen af en arbejdsopgave, men alene er en sundhedsmæssig foranstaltning på arbejdspladsen, må unge gerne benytte håndsprit.

Q: Hvad betyder krav og retningslinjer for rengøringen?

Virksomheden bør udarbejde en plan for rengøring og desinfektion (efter en konkret vurdering) og bør sikre grundig rengøring af fælles kontaktpunkter som f.eks. toilet, vask, håndtag, gelændere, lyskontakter, bordoverflader, apparater, terminaler, computere og tablets m.m., som hyppigt berøres af mange.

Der sikres endvidere rengøring af den enkelte arbejdsstation, når en medarbejder forlader en arbejdsstationen, og en anden medarbejder skal overtage denne.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.

Q: Hvad betyder krav og retningslinjer for vores skiltning og information??

Arbejdsgiver opsætter informationsmateriale om COVID-19 smittefare, herunder om forventninger til de ansatte vedrørende hygiejne og andre foranstaltninger som f.eks. holden afstand.

Arbejdsgiver udarbejder en instruks om håndtering af personer med symptomer på COVID-19 og om rengøring af disses arbejdsstationer umiddelbart efter identifikation af sygdom.

Myndighederne har udmøntet disse og andre krav i en række retningslinjer til forskellige brancher, som kan ses [hér](#). Vær skarp opmærksom på spørgsmålet om deres aktualitet.